

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 5.

V Ljubljani, v petek 8. januarija 1886.

Letnik XIV.

Enciklika

sv. Očeta Leona XIII., s katero napovedujejo izredno sveto leto.

Častitljevi bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Kar smo mi vsled Naše apostolske oblasti že večkrat sklenili oznaniti izredno sveto leto vsemu krščanskemu svetu, da odpremo na občno korist nebeške zaklade, katerih delitev je izročena Naši oblasti, to hočemo ukazati z božjo pomočjo za prihodnje leto.

Koliko koristi nam prinaša ta zadeva, to ne more neznano biti Vam častitljevi bratje, ki dobro poznate razmere časa in nrave ljudi. Pristopa pa še poseben vzrok, zaradi kterega je ta Naš sklep še bolj, kakor sicer, času primeren. Ko smo Vam namreč v Naših prejšnjih enciklikah pokazali, kako važno da je, da se države bolje bližajo krščanski resnici in izobražbi, lahko razumemo, kako zelo uprav to vgaja našemu namenu, da si prizadevamo z vsemi sredstvi, kolikor jih je v naši moči, da opominjamo ljudi h krščanski kreposti, ali jih k nji nazaj vabimo, kajti država je takošna, kakoršne so nrave ljudi. Barka ali poslopje je le toliko dobro, kolikor dobri in praktično uravnani so posamezni deli, isto tako so javne zadeve le potem pravilne in se bodo brez motenja vršile, ako državljani hodijo po pravem potu. Državni red in vse, o čemur zavisi tek javnega življenja, nastaja in neha le po človeškem prizadevanju: ljudje pa vtisnejo podobo svojih nazorov in navad uprav tem rečem. Da tedaj naši nauki prešinejo duhove in kar je poglobitna stvar, da se vsakdanje življenje posameznih po njih ravna, delati moramo na to, da se posamezni trudijo krščanski misliti in krščanski ravnati v javnem in zasebnem življenji.

To pa je treba toliko bolj povdarjati, kolikor veči so nevarnosti, ki prihajajo od vseh strani. Kajti mnogo kreposti naših očetov je zginilo. Po-

željivosti, same ob sebi že tako silovite, zahtevajo še večjo prostost. Napačni nazori, prav nič ali le malo vkroteni, razširjajo se zmirom bolj na široko. Še celo med temi, ki prav mislijo, si mnogi ne upajo, ker jih naopasna sramožljivost zadržuje, spoznati javno tega, kar si mislijo, še manj pa, da bi to izvršili. Zgledi, silno pogubljivi, pačijo polagoma nrave ljudi. Društva, ki poznajo pogubljive in malopridne pripomočke, o katerih smo že govorili pri drugi priložnosti, prizadevajo se vsilovati ljudstvu in odvrniti ga, kolikor je mogoče, od Boga, od svetosti v dolžnostih in od krščanskega življenja.

Ker se zlo tako kopiči, in bi, ko bi dalje trajalo, postalo še huje, ne moremo opustiti ničesa, kar nam daje količkaj upanja, da bi je odpravili. Iz tega namena in v tem upanju hočemo naznaniti sveto leto, ker vse, katerim je pri srci blagor njih duše, opominjamo in vabimo, da se nekoliko zberó in svoje misli, obrnjene na zemljo, na kviščno povzdignejo. To ne bode koristilo le posameznemu, marveč državni upravi, kolikor bolj namreč bodo posamezni napredovali v popolnosti, toliko bolj se bode širila poštenost in krepost v javnem življenji in v javnih nraih.

Spoznali pa boste, častitljevi bratje, da od Vas, od Vaše delavnosti in Vaše gorečnosti mnogo zavisi, da se stvar srečno dokonča. Potreba je, da ljudstvo prikladno in goreče napeljujete, da prav sprejme zaželjeni sad. Vaši ljubezni in Vaši modrosti bode izročeno, da zaupate to stvar izbranim duhovnom, da podučé ljudstvo v pobožnih in razumljivih govorih in ga spominjajo k pokori, ki je po besedah sv. Avguština za dobre in ponižne verne vsakdanja kazen, ker trkaje se na prsi, govore: Odpusti nam naše dolge. (Ep. 108). Ne brez namena omenjamo na prvem mestu pokore in dela, ki nji pripada, namreč radovoljnega zatajevanja. Vi poznate duh časa. Mnogi ljubijo živeti v mehkužnosti in ničesa nočejo storiti resnega in kar srce povzdiguje. Kakor po eni strani zabredó v mnogovrstno nesrečo, tako po drugi strani najdejo dosti pretvez, da bi ne

ubogali zveličavnih nauk sv. cerkve. To je njim preveliko breme, ne morejo je prenašati; ako se jim naloži, da se zdrže gotovih jedi, ali da spolnujejo nektare dni v letu postno zapoved. Po taki navadi opešani, vdajo se lahko razumljivo strastem, ki zahtevajo čedalje več.

Zato je primerno, da nazaj pokličemo k zmernosti mehkužnosti vdane in jih kličemo k zmernosti. Tisti, ki govore k ljudstvu, morajo mu pridno in razločno na to kazati, da ne zahteva le evangelijska postava, ampak tudi naravna pamet, da gospodujemo sami sebi, da krotimo poželjivosti in da brez pokore ni odpuščanja grehov.

Da pa krepost, o kateri govorimo, ostane stano-vitna, bode modri pripomoček, ako se v brambo in varstvo izroči trdni napravi. Kam da meri ta nav-svét, bote častitljevi bratje lahko spoznali. Nadaljujte namreč varovati in pospeševati po Vaših škofijah tretji red sv. Frančiška, ki se tudi svetni imenuje. Kajti v resnici, da ohranite in oživite med krščanskim ljudstvom duha pokore, prav veliko v to pri-pomore izgled in priprošnja sv. Frančiška Asiskega, ki je z največo nedolžnostjo v življenji zvezal veliko gorečnost v pokori, tako, da ni kazal le s svojim življenjem in svojimi nravi podobo križanega Zveličarja, marveč tudi s tem, da so mu bile vtisnjene svete rane Zveličarjeve.

Pravila tega reda, ktera smo polajšali času primerno, lahko se prenašajo, a silo tehtna in pomenljiva so za krščansko krepost.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. januarija.

Notranje dežele.

V českem deželtnem zboru pečali so se 5. t. m. z vprašanjem o napravi posilnih delavnic za potepuhe in nepopoljšljive hudodelce, katerim pošteno delo smrdi. Za besedo je poprijel dr. Rieger

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

XXII. Le hitro od tod!

Bilo je na večer drugi dan, potem ko so na Vignji dobili veselo novico. Na domu gospoda Mostovskega na Gradišči brzo tekajo iz kota v kot in vse premetavajo. Gulj je ravnokar prižgal luč, s katero v roki po sobah leta in stika iz hranilnic in temnih kotov razne reči, ter jih veže v culo, ktero oddaje svojemu mlajšemu pomagaču, ki ga danes še z nekim drugim na Gradišči najdemo, kar ni navadno, ker Mostovski razen Gulja ni rad koga družega v hišo najemal. A na dvorišči stojita dva osla in jeden konj. Semkaj znaša naš pomagač, kar mu je Gulj navezal ter postavila butaro na držeče oslovsko hrbtišče. Od časa do časa pa prikaže se Ben Saruk na vratih, zbehan in nemiren, kakor da bi ne videl trenutka bežati.

„Brzo dvignita se“, velela nazadnje mladima nosačema, ko so otvorjeni vsi trije čveteronožci, „hitro naravnost tje, kakor sem vama rekel; vendar pa mimo Vignja in skoz vas počasi, da vaju nikdo ne zapazi. Ako koga srečate, nimate ziniti, ne od-

kod ste, ne kaj nesete, ne kam. O polnoči morata biti že tu nazaj.“

Nekaj trenutku potem bilo je dvorišče prazno. Ne pa tako v hiši pri Ben Saruku, a še manj v njegovi glavi. Kmalu je bil celó pozabil na gosta ravnokar došlega iz Gorice. Že nejevoljno ga je ta čakal v navadni sprejemni sobi pri tleh.

„Nesrečno došel, nesrečno, brat Jonatan“, ogo-varja ga Ben Saruk stopivši v sobo. „Nocoj imaš biti priča moje nesreče; očesa ne bom več zatisnil pod to streho. Proč, proč, daleč od tod! O nesrečno došel, brat Jonatan!“

„Nesreča, sama nesreča me je prinesla iz Gorice“, odgovarja Goriški gost, „sama gola nesreča, nesrečni brat, Ben Saruk. Poslušaj pa žalostne novice iz Gorice, poslušaj, kaj se nam obeta.“

„Kaj poslušaj?“ zavrne ga Ben Saruk, ti mene poslušaj, da najpred moj jezik razodene vsa grla, ki tlačijo mojo dušo, in ti moja usta povedó, kar teži osrče moje. Poslušaj! Nesrečni ta dan, kateri zdaj končuje, in od kterega jemljemo slovó. Ta dan imel je po mojem računu dovršiti delo, ktero sem pričel že pred dvema letoma. To ti je bilo modro nastavljenost! Glej, kmalu ko sem se le-tú naselil, vpisal sem se v roženkransko bratovščino v Štanjelu ter omislil si velik in debel molek, da bi lahko vola ž njim k jaslom privezaval. S tem molil sem večkrat v cerkvi Štanjelski prav vzgledno in goreče. Kmalu zaslula jo moja pobožnost in svetost daleč okrog. K temu pridružilo se je pogosto prejemanje zakramentov, a posebno o takih priložnostih, ko je bilo

v cerkvi veliko ljudstva. Vsled tega voljen sem bil že prvo leto za odbornika bratovščine, po treh letih pa izbran sem bil za voditelja. Tako je prišlo vse v moje roke. Nova postava, ki je odpravljala samostane in bratovščine, vzbudila je, ko se je začela izvrševati, veliko hrupa med prostim ljudstvom, moralo se je ravnati z največo previdnostjo. To je tudi Geravs v Štanjelu kmalo sprevidel: s silo bratovščina se ni dala zatreti, ves kvas bi se bil vzdignil. To sem jaz že naprej dobro videl, in prav to me je napotilo v bratovščino, da ponudim Geravsu svojo pomoč. Delal sem več let, dokler sem srečno zdelal. Najpred lotil sem se med soodborniki onih, ki so se mi zdeli bolj omahljivi, enega za drugim pridobival sem s previdnimi pogovori, v katerih sem omajal versko prepričanje, tudi priložnosti kazal, v katerih so šibkejši padli in se v zanjke vlovili, eden se je vdal vinu, drug ljubezni, tretji igri, se vé da, pa vse sem tako previdno vodil, da sem se moral kazati bolj kot skrbnega očeta, ki želi dušo rešiti, ne pa kar svet imenuje zapeljiveca. Teh pa se vé da posluževal sem se potem tudi za lov družih. Ni dolgo preteklo, ko je gorečnost roženkranska vidno začela pojemat. Medsebojna mržnja razcepala je ude, nezau-pnost, zasmehovanje posebno gorečih; o kratkem: povpraševati se je začelo, ali še obstoji bratovščina roženkranska v Štanjelu. Še, še, odgovorilo se je, a ob enem razglašalo po deželi, da Štanjelska bratovščina se bo sama ob sebi razpustila, ker se vedno bolj udje prepričajo, da ni več primerna našim časom. Res, eden za drugim jeli so odpadati, slednjič

in je v jedrnatem govoru dokazal, kako silno potrebna in dobrodelna bi bila naprava take pokorilnice za mlade spridence. Sklenilo se je, da za tisto zanemarjeno mladino, ki je že pred svojim 18. letom zagazila v hudodelstvo, napravili se bodo posebni oddelki. Gledé dela so sklenili le tako delo vpeljati po teh pokorilnicah, ki ne bo na škodo obrtnikom in rokodelcem tistega kraja ali okraja. Vsi so bili edini, da bi bilo še najbolje, ko bi se prisiljeni rabili za kmetijska dela, kakor se to godi v Ljubljani na Žabjeku. Ondi je vedno nekaj bolj zanesljivih kaznjencev zunaj na delu. Zjutraj ob 5. ali 6. uri odpró jim duri in ni jih več do poznega večera, ko se vtrujeni zopet povračajo v svoje kletke. Kjer bode pa neogibno potrebno prisiljenecem tudi rokodelskega ali obrtniškega dela dati, ondí se bode razgovarjal o tem deželni odbor poprej z dotično trgovinsko in obrtniško zbornico. Kakor se vidi, se bodo Čehi stvari na pravem konci lotili in bi bilo dobro, če bi jih naša dežela v tem posnemala. Mi sicer že imamo tako posilno delavnico, toda ona se pečá z raznimi rokodelstvi na škodo tukajšnjih obrtnikov. V tem smislu se bo moralo nekaj storiti, da opravičene pritožbe davplačevalcev potihnejo.

Znamenit je korak grofa Taaffeja, ki ga je nedavno storil proti „Schulvereinu“. Grof Taaffe je namreč naročil vsem deželnim načelnikom, da naj se mu predložé sporočila o politični delavnosti takozvanih „Ortsgruppen“ nemškega „Schulvereina“ in so se okrajni glavarjih štajarski večinoma tako izjavili, da se „Ortsgruppen“ ne vtikajo v politiko. Človek bi to verjel, ko bi ne imel slučajno družega prepričanja iz vsakdanjega življenja in ko bi ne čital ravno raznih sporočil o krtovi delavnosti „Schulvereina“. Tako nas pa živ krst ne bo prepričal, da bi „Schulverein“ ne bilo politično društvo. Potrjuje nas v tem tudi izjava „D. Ztg.“, ktera nekoliko slutí, da bi državna vlada konečno morda vendar-le pruski „Schulverein“ razpustila. Za ta slučaj, pravi „D. Ztg.“, moramo Nemci že sedaj skrbeti, da, če bi vlada „Schulverein“ res raztepla, si oskrbimo družih potov in drugačnih sredstev, po katerih bomo širili nemško zavest po slovanskih krajih. „Schulverein“ ima svoje korenine v Berlinu. Ondi se tiskajo brošurice, ondí se nabira denar — tisti judeževi groši — za ktere marsikdo izdá svojo narodnost in s to skupno državo Avstrijo, ktero bi si Nemčija rada podvrгла. Veseli nas, da so tudi na Dunaji sprevideli, da tako dalje ne smemo, če hočemo sploh, da se nam Avstrija in avstrijska zavest ohrani. Proč s „Schulvereinom“ v Avstriji, zavrnimo ga, od koder je prišel, boljsega ne zasluži in tudi vreden ni. Če ga morda na Nemškem potrebujejo, kjer so ga osnovali, prav, naj ga le, nam naj ga pa ne vsiljujejo. Pri nas ni prostora pruskemu duhu in ne za nemško državo.

O **nemškem klubu** sedanjega državnega zbora, kjer sedé velikomemški zbijáci Knotz itd., čujejo se vedno lepše reči iz teh krogov. Sedaj le o božičnih praznikih sedeli so v Beljaku nekteri gospodje pri pijači in potici in jim je pri tisti priložnosti poslanec dr. Steinwender življenje v državnem zboru popisoval. Razmotrova je opozicijo, je rekel: „Ona obstoji kakor znano iz nemškega kluba in nemško-avstrijskega kluba. Poslednji se ob vsaki priliki vpraša, ali bi to in to kaj koristilo državi, nemški klub ima pa namesto države vedno le nemški narod pred očmi. To je po mislih Steinwenderjevih skoraj eno in isto; vendar pa mož sam priznava, da bodo prišla na dnevni red vprašanja, pri katerih se bodo interesi nemške narodnosti odločno ločili od

države in to bo trenutek, ko se nemški klub ne bo prav nič pomišljal potegniti se za interese nemške narodnosti v škodo onih države. Iz tega sledi, pravi dr. Steinwender dalje, da se mora Avstrija spraviti v tak položaj, da razmere, kakor so sedanje, za večne čase več ne bodo možne. To se bo zgodilo, če se iz sedanje Avstrije izločite Galicija in Dalmacija. Prilika za to sedaj res ni ugodna ali nemški klub bo na to pazil, da kedar se mu zopet ponudi, kakor leta 1869, je ne bo več zamudil.“ Kaj ne, to so dovelj jasne besede! Nemški klub ima toraj še vedno nado, da se mu bo posrečilo Avstrijo razbiti. No, no, vederemo, pravijo Lahí.

Maldočehom, oziroma njihovemu organu, „Nar. Listom“, jel je **centralizem** vseh postajati, ktere ga si želé na podlagi spošne volilne pravice, po kateri bi se tudi državni zbor zdatno okrepečal in bi Slovani pri tej priložnosti prišli izvestno do krmila, ker bi veliko večino imeli. Tem idejam postavi se „Politik“ s številkami po robu in dokazuje, da bi potem še le prav hudo propadli, in bi se nam še veliko slabše godilo, kakor sedaj. Recimo, da bi na podlagi splošne volilne pravice v resnici na vsacih 50.000 prebivalcev prišel po 1 poslanec, bi se Dunajski državni zbor pomnožil na 445 poslancev. Od teh bi bilo morda kakih 100 mož Čehov, ki bi zastopali 5 milijonov česke narodnosti: kakih 120 mož Poljakov, zastopnikov 6 milijonov prebivalcev, ki v Galiciji živé in kakih 50 Jugoslovancev, toraj vseh Slovanov skupaj 270 mož. Recimo, da bi teh 270 vedno skupno glasovalo, kar pa sploh gotovo ni, kakor bi bilo z žebljem pribito, in če bi se izključljivo slovanske politike držali, lahko že danes izjavimo, da ne bi nikdar večine imeli, s katero bi nam bilo možno ustavi dati drugo podobo. Kakor hitro bi nastavili vprašanje Slovan ali neslovan, obrnili bi nam Lahí, Rumunci in Nemci hrbet. Pač pa bi bila decentralizacija in kolikor bi se dalo močni deželni zbori nekaj, kar bi posamičnim pokrajnam kviško pomagalo. Znalo bi to dobro biti za Čehé in za nas Kranjce, za Slovence po Koroškem, Štajarskem in po Primorskem bi bil pa to smrtni udarec.

Vnanje države.

Kralj Milan sedi še trdno na svojem prestolu, kakor vse kaže. Ves svet je mislil, da ga nikdar več ne bo zasedel, po tolikošnjih blamažah, kakor jih je ravno sebi in narodu prizadel. Nekteri so že vgbali, kam le pojde svojo penzijo vživat, drugi so že prav zatrdno vedeli, da je kraljica Natalija v Parizu najela stanovanje za kraljevo družino, kateri je mož prestol zapravlil. Kralj Milan se vé da je bil tedaj še pri svoji vojski v Nišu in Pirotu. Enkrat med tem se mu je nekoliko po domu stožilo; vsedel se je na železnico in je proti Belemu gradu drknil, kamor je brez hrušča ob jutranji megli prav po tihem prišel. Takrat pa je zvedel, da njegove akcije v deželi nikakor ne stojé tako slabo, kakor so škodoželjni Evropejski časniki to trdili. Milan je zopet odšel nazaj na vojsko in je ondí počakal, da vidi, kako se bode vračal knez Aleksander v svojo Sofijo. Kako je bilo, že veste, saj smo pisal o tem. Milanu se je jelo tudi skominati, vidočemu, kako da Aleksandra, ktere ga je on po svetu pognati mislil, navdušeno sprejemajo. Pa še mi poskusimo, če bo, bo; če pa ne, pa tudi nič ne dé, rekel je nekega dne generalu Horvatoviču in odrinila sta proti Belemu gradu, kjer so pa za njuni prihod že vedeli in so ju sprejeli, kakor bi se bila z lavorikami odičena povrnila. S tem se mu je prestol zopet vtrdil.

Srbska mesta jela so drugo za drugim pošiljati kralju adrese vdanosti, v katerih ga ti prena-

petneži pridušajo, da mora na vsak način vojsko z Bolgari nadaljevati, kajti srbska čast in srbski ponos sta hudo žaljena. Kar so jim Bolgari v Pirotu škode naredili, tega nikdar ne morejo povrniti. Ne jedne hiše ni, da bi je ne bili oplenili, še celó bolnišnici niso prizanesli. Dalje Srbi trdijo, da se jim Bolgari okradli cerkev, pobrali cerkveno obleko in svete posode, da, še celó po zvonove so lezli v zvonik. Ves Piroto ni družega, nego velikansko pokopališče — groblja v pravem pomenu besede. Deputacije dohajajo iz cele dežele v Beligrad in vso od prve do poslednje odločno zahtevajo, da se mir ne sme skleniti, da morajo Bolgari pošteno tepeni biti in naj veljá kar hoče. Iz Prokuplja prišla je 134 mož broječa deputacija in je Milanu rekla: „Sire, Ti sam najbolje poznaš moč tvojega naroda in tvoje hrabre vojske; ravno tako so Ti dobro znana pota do slave in časti. Pelji nas tje. Izročamo Ti naše premoženje in naše življenje popolnoma. Pelji nas, kamor si se namenil; prepričani smo, da ga zmagamo. Potem še le sklene naj se mir. Sicer bi se morali sramovati velikega Miloša in nepozabljivega Mihaela.“ Tako je sedaj javno mnenje po najmlajši kraljevi v Evropi in z zavestjo lahko rečemo, da se bodo na spomlad zopet klati jeli, če se ne bote Avstrija in Rusija vmes vtaknili, da se bratomor zabrani.

Francozi so si o minulem letu tako-le političen račun spisali: „Leto 1885 za nas v diplomatskem oziru nikakor ni bilo slabo. Prineslo nam je mirovno pogodbo s Kitajem in s Hovasi. Na obeh krajih treba bo še le vrediti, kar smo si priborili. Pri tej priložnosti se je pa ob enem pokazalo, kako da se pri nas ravno demokratiški živelj protivi naselbinski politiki in s tem sedanji vladi silno obtežuje njen položaj. Sedaj še le vidimo, kako srečne da so vlade po monarhijah, katerim se ni treba na vsak demokratiški veter ozirati in ne na vsako neslano vprašanje odgovarjati, če se jim ravno ne poljubi ali ne zdi vgodno. Kljub temu težavnemu položaju rešil je pa naš minister zunanjih zadev svojo nalogo častno, da mu moramo vsi prav hvaležni biti. On je vedno postopal previdno, dostojno in včasih tudi drzno. On nam je vtrdil trgovino v egejskem morji, on je bil, ki je nedavno v Carigradu znal besedo tako zasukati, da so mu vse vele-sile potrdile.“ No, Francozje so jako zadovoljni sami s seboj. Če bi človek ne vedel, da se jim je tu pa tam tudi nekoliko slabo godilo, kakor nam vsem drugim narodom, po tem računskem sklepu bi pač moral človek soditi, da jim pod sedanjo vlado cekini po drevji rastejo, perutnina pa že kar pečena okoli leta. To pa nikakor ni vse tako gladko, kakor si sami prigovarjajo.

Izvirni dopisi.

Iz Korenske okolice, 4. januarja. (Pomoč poškodovanim. — Deželni zbor in odbor. — „Parlamentär.“) Kakor je „Alpenverein“ sredi p. m. razdelil po g. Bambergu v Mojstrani nekaj denarja med uboge poškodovane, tako je tudi v naši okolici delil denarno pomoč 30. decembra g. Anton vitez Gariboldi iz zbirke taistega društva. Delil je dopoldne v Kranjski gori, popoldne pa v Ratečah, kamor je poklical tudi Fužinarje. Kdo je bolj potreben, poprašal je pri županstvih. Pravijo, da je razdelil nad tisoč goldinarjev. Izmed tega je oddal Ratečanom 600 gld.; posestniki iz Kranjske gore in Podkorena so nekoliko manj poškodovani, Fužinarji pa so že prej bili bolj obdarovani.

Za prelepi dar bodi tu očitna zahvala od vseh treh srenj prav iz srca izrečena!

Te dni smo se pri nas tudi bolj živahno razgovarjali o deželnem zboru in odboru. „Slovenčev“ članek o „počitnicah deželnega zbora“ smo prav natančno prečitali. Mi namreč letos še posebno opazujemo delovanje deželnega zbora in njegovih odsekov. Kajti prav težko že pričakujemo, kedaj in kako bo rešena naša peticija gledé popravljanja poškodovanih cest in mostov. Veliko nemira je v naši okolici tudi zaradi tega, ker smo se tako hudo opekli za dac na žganje. In res, kdo bi se ne čudil, ob enem pa tudi ne bil nejevoljen? Od nas se ponudi 1200 gld., drug podjetnik pa obljubi le 1000 gld. Kteri pa dobí v zakup? Ne tisti, ki so pri zadnjih volitvah pomagali, da sedi sedaj narodna večina v deželnem zboru, ne tisti, ki so vsled tega pomagali vstanoviti tudi narodni deželni odbor, ne tisti, ki plačujejo vsakojake davčne priklade, ampak drugemu se je blagovolil dobiček nakloniti vkljub temu, da se je prej prvemu dajalo veliko upanja.

Nihče ni nevošljiv, vendar, kjer gré za narodne vkupne in medsebojne interese, tam bi pač smela se nekoliko bolj pretehtati dotična stvar, posebno pri tako hudo prizadetem Kranjskegorskem sodnijskem okraju.

Vprašam le toliko: Kdo si bo upal še za kako narodno reč agitirati, kdo proslavlja zasluge glavnih

obrnejo se sami odborniki do mene, naj storim, kar se mi zdi potrebno, da se bratovščina razide. Jaz, se vé da, sem se na vso moč vstavljal in rotíl se, naj potrpé in čakajo, predno se toliko koristna in pobožna naprava zatare. Nič ni pomaglo, kmalo dobil sem večino podpisov za razpuščenje bratovščine. S temi grém k Geravsu. Prav vstreženo mu je bilo, veselo me sprejme in obeta mi pri vladi posebno priporočanje. Cenilo se je premoženje bratovščine in našli so se kmalo tudi kupei; gotovina imela se je po postavi porabiti za ubožno zalogo. Ob enem pa imel se je razdreti in prodati tudi oltar Matere roženkranske. Pogodili so se za-nj z oskrbníštvom neke cerkve na Pivki. Vse je bilo domenjeno. Danes je bil dan odločen, ko se je imela bratovščina slovesno razpustiti in ob enem oltar iz cerkve spraviti. Zjutraj toraj ob devetih zbral je komisar Geravs odbornike pred kancelijo, da prebere pismo. Sešlo se je brez števila ljudstva s celega Krasa. Začetkom šlo je vse gladko. Slednjič veli Geravs:

„Zdaj pa začnemo najpred z oltarjem. Da se brez nevarnosti razloži ter znosi iz cerkve, pozivljam vas, Stanjelci, da se razidete, ker tako nimate tu nič več opraviti.“

Na te besede vzdigne se krik in žuganje:

„Oltarja ne bote razložili; mar li nam bote kradli, vzeli nam Mater Božjo? Tega ne trpimo. Kdo je tukaj gospodar?“

Tako roté postavijo se možje in žene pred cerkvena vrata, še vedno zaprta.

Geravs pa se za to dosti ne zmeni, ter dá odpreti stranski vrata in v cerkvi se je po občinskih najemnikih oltar razdeval, med tem upal je, da se množica razide.

Toda motil se je. Eno uro kasneje odpró se od znotraj velika vrata in že valijo kamen velikega oltarja iz belega marmorja po cerkvi proti vratom. Splet tirja Geravs, naj se ljudstvo v imenu postave razide. Zastoj! Ona stara sključena Meta Valetova, ktera je tudi navadno Kraševce vodila na sv. Goro, postavila se je s celo čredo babur tik pred cerkvena vrata ter prerokovalno in žugajoče tolkla je s palico ob tla ter po pragu križ delala, rekoč:

„Sveti križ božji, do tukaj, naprej ne! Sveti križ božji!“ In kar je ona rekla, ponavljale in tulile so za njo vse druge daleč tja po trgu do grada, kar na en hip nabralo se jih je kakor iz pekla. Ko privale kamen do praga, zastavijo se babure in začnejo s palicami, burkljami, kar je ktera v naglici dosegla, tolči po delavcih. Ni bilo moč vgnati jih, treba bi bilo celega batalijon vojakov. Med tem ko se to godi, stojim jaz na stopnicah pred Geravsovo pisarno ter gledam v gnječo in poslušam babji vriš. Toda glej, kar prihuši tam izza cerkve nekdo ter leti naravnost proti pisarni kazaje z roko proti meni:

„Glejte ga, glejte ga, tam je; on je vsega tega kriv, on je prodal Mater Božjo, on, on!“

Pri tej priči vse utihne, vsi se na-me obrnejo. Oni pa nadaljuje:

„Veste, Stanjelci, kaj vam razodenem: oni-le gospod Mostovski je žid, da, žid je; on je prodal Boga za trideset srebrnikov, in Mater njegovo za deset. On nas je izdal temu Geravsu. Izdajalec je, peklenski izdajalec. Županovi na Vignji so dobili pismo tam od daleč, od vojske, pismo, da je Mostovski grd žid, da je slepar!“

In vse se začne od cerkve premikati in gnjesti proti stopnicam, vrhu katerih sem stal. (Dalje prih.)

naših zastopnikov, kdo bi se hotel za slovenske voditelje potegovati, ko je vedno v nevarnosti, da se mu ne začne naštevati nasprotna fakta, ali da mu zadoni na ušesa iz nasprotnikovih ust (kar se je v resnici tudi zgodilo): „Was ihr gewählt habt, das habt ihr?“

Želja moja in želja še marsikoga družega je, da te iz dobrega srca pisane vrstice pridejo v tisk. Sicer bi se zopet utegnili zgoditi, da bi kdo pisal v Dunajski „Parlamentär“ (glej št. 51.) dolg članek ter tožil, da slovenski listi nočejo sprejemati najbolj stvarnih kritik, če se le omenja narodnih voditeljev ali celo kritikuje. Pa tudi o terorizmu bi zopet lahko povzdignil svoj glas, ter oznanil svetu, da priprosto ljudstvo ne zvě z lepa o napakah in zmotah svojih voditeljev.

Dostavek vredništva. Res je, da je za Kranjskogorski okraj novi zakupnik ponudil le 1000 gld., domači pa so ponujali 1200 gld. Ko bi bil deželni odbor dac na žganje prepustil ponudnikom posameznih okrajev, bi bil v Kranjski gori toraj res dobil 200 gld. več, toda ko bi bil zakup daca na žganje prepuščal ponudnikom posameznih okrajev, dobil bi bil za vse skupaj le 32.000 gld. Ker je pa g. Staré za vse okraje ponudil 55.005 gld., toraj 23.000 gld. več, kakor posamezni okraji skupaj, ob enem pa zahteval, da za ponudeno ceno preprevzame zakup le v tem slučaju, ako se mu prepusté vsi okraji, ne pa samo tisti, za ktere je več ponudil, kakor kdo drug, deželnemu odboru ni ostajalo družega, kakor zakup skupno prepustiti njemu, ki je ponudil 23.000 gld. več, kakor posamezni okraji skupaj.

Iz Zatiškega okraja, 7. januarija. V 290. št. „Slovenca“ nahaja se dopis „iz Zdenske vasi“ o cestah Zatiškega okraja v Krški okolici. Nerač mu sicer ugovarjam, a popolno molčati ne morem. Gotovo dopisniku nekdo ni po volji. Piše namreč, da je bila cesta s tako debelim kamenjem posuta, kakor bi bilo pripravljeno za stavbo kake hiše. Kdaj pa je dopisnik to pregledoval? Znabiti takrat, ko je bilo še kamenje na kupih! Jaz tudi cesto posipljem, ter imam cestni del v ravno takem položaju: posul sem jo s trdim in precej debelim kamenjem, a čez tri dni se že ni poznalo, je bilo li posuto ali ne, ker svet je blaten, blata, menim, da vozniki tudi niso veseli. — Cesta od Krke proti Dobrem polju je v slabem položaju, ima velike in hude strmine, piše dopisovalec; da, res jih ima, lahko vsakdo umé, da je ni mogoče zboljšati. Toži, da tega kosa ceste nikdo ne posiplje; kar pa ni res: Ne rečem da se posiplje vsako leto po vsih delih, a po ti cesti pa tudi silno malo voznikov vozi. Piše nadalje, da kdor ima slabe konje nikamor ne more; ako ima pa dobre, mu vsled velike sile popadajo na tla, in so po tem za vselej sprideni. Za take poškodbe pa v Krški okolici nič ne vemo, s čemur pa spet ne trdim, da se to še nikomur ni primerilo. Mogoče je že, a to se pripeti lahko na vsaki cesti, zlasti pa po klancih, bodisi navzgor ali navzdol. Toliko bodi opomnjeno zaradi resnice.

Iz Maribora, 6. januarija. Naša stolnica, ki se je celo lansko leto zunaj in znotraj popravljala, se je danes vsaj deloma zopet božji službi izročila. Presbiterij z južno stransko ladijo in polovico srednje ladije je namreč od zidarjev in slikarja zgotovljen, ter se bode od zdaj naprej v tem delu stolnice božja služba opravljala. Zadnji del srednje ladije in severna stranska ladija bode se pa kmalo v spomladi prenovile tako, da bodo menda v mesecu maju cela cerkev popravljena in prenovljena.

V zadnjem poročilu, ki ga je bil prinesel o tej reči „Slovenec“ v št. 186 l. l., izrazili smo nado, da bi že do novega leta utegnili biti vsaj zidarsko delo dogotovljeno; vendar ponarejenje oken in zlasti popraviljanje oboka v srednji ladiji je dalo toliko dela, da se je moralo prenovljenje severne stranske ladije, v kateri se je do zdaj božja služba obhajala, na spomlad odložiti.

Cela srednja ladija se še zdaj samo zato ni mogla otvoriti, ker pred zimo slikarji niso mogli svojega dela zgotoviti in toraj odra ne morejo odstraniti.

Na prvi pogled naredi notranjost prenovljene stolnice na vsakega jako prijeten vtis, zlasti s svojo slikarijo na oboku v presbiteriju, kjer so rebra posebno lično in bogato slikana; sicer pa so tudi v ladijah rebra čedno pobarvana, le stranske stene se v primeri s stropom vidijo pregole, ker ni nobenih podob na njih. Jako dober vtis naredi tudi troje oken iz barvanega stekla na južni strani presbiterija,

in le želeti je, da bi kmalo še ona tri okna dobila barvano steklo. Mil. knezo-škof so bojda že naročili srednje okno na svoje stroške, drugi dve pa bote še morali čakati blagih darovnikov.

Veliki sicer lepo in umetno zložen altar se ne bode več postavil, ampak omislil se bode nov slogu primeren kameniti altar, do tačas pa so postavili na prejšnjo menzo, samo tabernakelj s primerno olepšavo stranskih altarjev bode se nekoliko čisto odstranilo, ker jih je bilo poprej preveč, drugi pa še za zdaj ostanejo takošni, kakoršni so bili, ker za vso primerno notranjo opravo še ni potrebnih sredstev.

Sicer pa ima že v tej obliki naša stolnica zunaj in znotraj vse drugačno lice, kakor poprej.

Poročilo „Sokolovega“ občnega zbora

dne 6. januarja 1886.

Zborovanje pričel je starosta g. Valentinčič ob 3/4 na 11 dopoldne spominjaje se letošnjega neugodnega vremena pri „Sokolskih“ izletih in sploh neugodnega vremena v društvenem življenju. Povsod in vedno nam je nagajal dež, le dvakrat bilo bi vgodno vreme pa društvnikov ni bilo na pregled. To je pa ravno najizvestnejši dokaz malomarnosti, ktera se je v poslednjih letih vkoreninila v naše društveno življenje, in ta ne odseva samo iz zunanjega našega življenja, temveč tudi iz notranjih njegovih obstojnostij. Le ozrimo se na veselice, na naše „jour-fixe“, kako malo bilo je število, ki jih je redno obiskovalo! Mnenja o tej očividni malomarnosti so razna: so, ki mislijo, da je temu kriv slučaj, da „Sokol“ nima lastne telovadnice. Morda imajo prav. „Sokolov“ odbor vkrenil je tudi tukaj pravo pot. Domenil se je z „Glasbeno „Matico“ in sta se oba skupaj spustila v razpravo z deželnuem odborom, ali bi slednji ne bil pri volji, prodati jima „igrišča“, poslopja stoječega v Gradišči, ki je last dežele naše. Kot tretja v zvezi pristopila je „Narodna tiskarna“. Odbor si je toraj prizadeval, kolikor mogoče, da odpravi vse dozdevne zapreke. Starosta dalje predlaga, da naj se v tem smislu i bodeči odbor že danes pooblasti, da sme v tem obziru vse potrebne korake v teku svojega obstanka delati. Za denar nam ne bo trda. „Sokol“ sam ima sedaj blizu 1500 gold. gotovine, in kar manjka, bode se pa še dodalo. Proti temu navideznemu vzroku malomarnosti zarinil bil bi se toraj deloma že zapah; če imapaše kdo drugi gospodov sobratov kaj na sreči, naj nam pa izvoli razložiti, prav kakor mu je pri sreči, le da se odpravi malomarnost iz društva. Vse ostalo društveno gibanje zvedeli pa bode iz sporočila tajnikovega, ktero pride takoj na vrsto.

Odbornik g. Armič predlaga, da bi se tajnikovo sporočilo ne čitalo, ker je ima že tako vsak v rokah. Se sprejme.

Nato se dosedanji tajnik g. Bedének občnemu zboru zahvali za čast, ki ga je doletela leto osorej, da so ga namreč volili v odbor in da ga je poslednji pooblastil z važnim poslovanjem društvenega tajništva. Pomnoženo poslovanje v njegovem poklicu mu zabranjuje vspešno delovanje pri društvu, nevspešnemu se pa posvetiti ne more.

Gosp. starosta Valentinčič se mu toplo zahvali v imenu odbora za pridno in vestno delovanje v tajniškem delokrogu, čemur občni zbor s soglasnim „živio“ pritrdi.

Nato pride na vrsto poročilo blagajnikovo, ktero blagajnik g. Geba prečita in se je brez ugovora sprejelo.

Pri četrti točki dnevnega reda: „Društvenikov nasveti in interpelacije“ oglasi se na poziv staroste k besedi g. Anton Jeločnik. Tudi on graja malomarnost „Sokolov“ v društvenem življenju, bodi si že pri izletih, ali pa tudi pri notranjih zabavah. Kar se pa tiče nakupa „igrišča“, predlaga, da se pred stalno določbo v tej zadevi vendar le skliče še jeden izredni občni zbor „Sokolov“.

Gosp. Zagorjan si vzame „Sokola“ od današnje njegove prave — telovadne strani — v roko in stavi gledé tega predlog, da naj bi se v bodoče že vsak novi ud takoj pri vstopu vprašal, ali pristopi kot telovadnik ali pa kot podpornik k društvu. Na prve bi naj potem odbor svojo pozornost obráčal, da bi vestno svojo dolžnost spolnovali, da se nam s časoma število spretnih telovadcev pomnoži. Tako se bode v društvu iz novega obudilo navdušenje do telovadbe.

Gosp. Franjo Dežman temu ugovarja, ker se

mu zdi neumestno siliti kogarkoli k telovadbi, temveč priporoča, da naj bi se pri novi izvolitvi odbora več ozir jemalo na bivše stare telovadbe, da bi tudi nekaj teh prišlo v novi odbor.

Gosp. starosta dá na podlagi tega tri predloge na glasovanje, in to:

a) Predlog g. Jeločnika: „Da se pred stalnim vkrepom o nakupu „igrišča“ skliče izreden občni zbor“, kar se je sprejelo.

b) Predlog g. Zagorjana: „Da se vsak novostopivši član vpraša, ali pristopi za telovadnika ali le za podpornika in da se prvi morajo telovadbe vdeleževati;“ se je itak sprejelo.

c) Predlog g. Dežmana: „Da se odbor obrne do bivših jako spretnih predtelovadcev gg.: Mulačka, Majarja in Kališnika, da bi se zopet kot taki poprijeli s prejšnjo navdušenostjo telovadbe. Se je tudi sprejelo.

Za pregledovalca računov izvolila sta se per acclamationem gg.: Jeločnik in Železnikar.

Za skrutinatorja pri volitvi novega odbora izvolila sta se gg.: Dežman in Zagorjan.

Gosp. podstarosta Nolli odpove se tudi svojemu dostojanstvu, kar se mu je pa gledé pomanjkanja vtemeljenih vzrokov zavrnilo.

Gosp. Dežman zahvali se dosedanjemu odboru za njegov trud, na kar mu starosta g. Valentinčič laskavo izreče odborovo protizahvalo.

Voljeni so bili v novi odbor sledeči gg.: Za starosto g. Valentinčič soglasno, za podstarosto gosp. Nolli tudi skoraj soglasno, za blagajnika g. Skalé, za odbornike pa gg.: Armič, Fink, Jeločnik, Magolič, Paternoster in Schweiger.

Starosta g. Valentinčič zahvali se za izvolitev, kar mu je za veselo znamenje splošnjega zaupanja. Ob enem pa vrlo obžaluje zgubo spretnega in vseskozi vestnega blagajnika g. Gebe, ki se je tudi svojemu že 6 let trajajočemu poslu odpovedal zbog preobloženja svojega dela. Predlaga, naj mu občni zbor za to izreče preiskreno zahvalo za dosedanje požrtvovalnost, kar se je z burno živahnostjo zgodilo.

Ko konečno g. Dežman še enkrat povzdigne svoj glas, da naj bi se zlasti gg. odborniki bolje vdeleževali „Sokolovih“ izletov in veselice, zaključí g. starosta občni zbor.

Ign. Valentinčič,
starosta.

Jak. Bedének,
bivši tajnik.

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Lovrencij Gerjol bil je včeraj inštaliran na Velikolaško faro.

(Grofinja Nina Lichtenberg, rojena Auersperg), je danes zjutraj umrla.

(Pri današnji volitvi nove prednice) v tukajšnjem uršulinskem samostanu je bila zopet izvoljena dosedanja „gospa mati“ č. M. Antonija Murgel, ktera vodi že šest let samostansko družino z vso modrostjo in previdnostjo. Bog daj svoj blagoslov!

(Pokroviteljstvo nad Kamniškimi veterani) prevzel je cesarjevič Rudolf.

(Zakaj je v Ljubljani petrolej slabeji) pojasnilo se je še le sedaj. Velike realke profesor, gosp. Binder, prišel je tej napaki na sled. Lejte si, kdo bi si bil le mislil, da so tudi temu ti vražji Slovenci vzrok in sicer „Sokoli“. „Sokol“ ima sedaj že nekaj let svojo telovadbo v telovadnici velike realke, kjer telovadijo tudi „turnarji“. Obojim so do sedaj gorele ene in tiste svetilke pri večerni telovadbi. Kar je nedavno veliki „turnar“ prof. Binder opazil, da dve svetilki nič več lepo svetiti nočete, odkar taisti tudi „Sokoli“ pri telovadbi prižigajo. Zato je mož takoj zaukazal svetilki odstraniti, češ, za „Sokola“ je tudi manj svetla dvorana dobra. Tudi dokaz o nemški pravičnosti! Da, da, tako so nam pravični ti ljubi Nemci, da nam celó gorko solnce zavidajo in bi ga najrajši na naši strani za zagrinjalo spravili, da bi samo njim svetilo, če bi se to sploh storiti dalo!

(Celjska podružnica) sv. Cirila in Metoda o kateri smo nedavno poročali, da so se ji pravila v Gradi potrdila, obstoji iz 47 članov. Med temi sta dva pokrovitelja, ki sta po 100 gld. dala za blagi namen pospeševanja slovenskega šolstva in sicer g. Mihael Vošnjak in pa Celjska posojilnica. Ustanovnikov ima podružnica 5, ostali so letni podporniki. Izvoljeni so bili: Za načelnika g. dr. Vrečko,

kteremu bode namestnik g. Franc Irgel, za tajnika g. Ivan Dečko, namestnik mu bode g. dr. Tomaž Horvat; blagajnik je g. M. Veršec, namestnik njegov pa g. Likar. Ptujski Slovenci pozdravili so jih s sledečim telegramom: „Radostnega srca pozdravljamo prvo podružnico Ciril in Metodove družbe na Štajarskem nadejajoč se obilnega sadu za domovino in dragi narod! Živeli ustanovniki in navzoči društveniki.“

(Imenovanje.) Gosp. Lenart Borener, računski praktikant pri tukajšnjem c. kr. finančnem vodstvu, je imenovan journalistom pri c. kr. zastavljalnici na Dunaji.

(Okrajna posojilnica v Krškem) ima v nedeljo, 24. t. m., ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopji občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Polaganje računa od 1. julija do 31. decembra 1885. 2. Volitev načelstva in preglednikov. 3. Predlogi.

(Železnica Trst-Loka-Ljubelj.) Koroški deželni poslanec plem. Hinterhuber izdelal je peticijo za zgradbo zgoraj omenjene proge in se bo v koroškem deželnem zboru sedaj vgodno rešila. Le na ta način, če se bode vse prizadete dežele za zgradbo te železnice pravočasno pobrinile, nadjati se je, da jo bomo kdaj dobili.

(Lokalna železnica Trst-Gorica-Vipava) jela se bode delati najprej na progi Gorica-Podgora, da se bode velika Ritterjeva tovarna zvezala z južno železnico. Trgovinsko ministerstvo je dotičnemu konsorciju že dalo potrebno dovoljenje, da sme takoj delo pričeti. Pred vsem drugim pričeli so se razgovori med konsorcijem, ki bo to železnico gradil in med južno železnico zaradi priklopa k Goriški postaji. Železnica bo imela navaden tir in bo izpeljana iz Gorice po Vipavski dolini v Sežano. Iz Sežane v Trst napravil se bode navadnotirni tramvaj na parogon. Enaka proga se bo potegnila iz Ronk proti Cervinjanu in Ogleju.

(Zginil je Franc Perčič), kmetiški fant iz Porodišča pri Šmarji doma. V nedeljo zvečer so se kmetski fantini vsedli k šnopsu in igri, pri kateri je Perčič ves denar zaigral, kar ga je pri sebi imel; na posodo ga je tudi še nekaj vzel in tudi tisto zaigral. Od tedaj ga ni bilo več domu. Stariši so zanj v silnih skrbah, ker se bojé, da bi se mu ne bilo kaj žalega zgodilo. Fantini poprašani kam je šel, dajejo razne odgovore, ki se dostikrat ne vjemajo ne. Na podlagi tega sumnja pač ni neopravičena, pa ga morda ni več med živimi.

(Katoliško politično društvo) dobili so na Slatini pri Rogateci, kjer so imeli do sedaj kmetijsko bralno društvo. Društvo je sicer ostalo, kar je bilo, le prekrstilo se je. Udje so mu najveljavnejši možje nadžupanije sv. Križa in društvo prav dobro prospeva. Izvestno veselo znamenje. Kaj pa v Ljubljani, ali res vse spi?

(Kaznovan) bode odslej nadalje na Dunaji vsak, kdor bi vrgel na javnem kako tlečo stvar proč, naj bo tista že smodka, žveplenka ali pa cigareta. Mnogo nesreč se je vsled tega že zgodilo, marsikomu zgorela je hiša in premoženje, vžgano po tlečem koncu smodke. O naj bi se tudi pri nas kaj takega vpeljalo!

(Na smrt obsodili) so v Zagrebu Franceta Žnidaršiča od Krškega iz naše dežele doma zaradi umora svojega tovariša Poskurice. Žnidaršič bi bil rad njegovo svakinjo vzel, čemur se je pa drvar Poskurica upiral. Ko sta neko noč na pokopališči prenočila, porabil je Žnidaršič trdno spanje svojega tovariša, da ga je s sekuro ubil. Prav hladnega srca kazal je pred sodnijo, kako se je svojega tovariša znebil. Obsodili so ga na vešale.

Razne reči.

— Poloma Lessepsove družbe za Panamanski kanal v ameriških državah za gotovo pričakujejo in to se bode kmalo zgodilo, ako ne pride nenadoma kaka pomoč. Jasno je, da bi bil tak polom denarstvena nesreča, nasledke bi ne čutila le ena sama zemlja, marveč bi zelo daleč segalo. Akcije so razdeljene med 103.000 oseb. Največ jih je Francozov, dasiravno je en del teh akcij tudi po drugih deželah, menda posebno po južni Nemčiji. Največ jih imajo tako zvani mali ljudje, t. j. manj premožni, ki so svoj prihranjeni denar tam naložili. Ko bi se zgubil ves ta kapital — 1 milijarda frankov — bi iz tega nastala velika zmešnjava in mogoče da pride tudi do političkih potresov. V takih okolištevah je mogoče, da francoska vlada sama vzame

v roke to podvzetje, da varuje koristi svojih podložnih. Mogoče, da je to v kaki zvezi s poslanjem admirala Jonet v Panamo. Amerikanska vlada hoče pravice, ktere ji pripadajo po pogodbi z zveznimi državami Kolumbije do panamanske ožine varovati, da bode prva na mestu, ako bode treba. — Amerikanci mislijo namreč kanal narediti preko jezera Nikarague, za to so že pogodbo sklenili in imajo zagotovljene veliko zemlje, kolikor bi se potrebovalo za tako podjetje.

— O jezuitih piše Kitajec Čeng-Ki-Tong, general in vojaški pristavnik pri kitajskem poslanstvu v Parizu, da so pošiljali najizvrstnejše možé v Kitaj, ki so si hitro znali pridobiti naklonjenost Kitajcev, ker so se popolnoma po njih sprevrgli in se znebili evropskega značaja, preden so ljudstvu govorili o dogmah in verskih skrivnostih, o kterih bi ne bilo nič razumelo. Učili so zvezdoslovje, naravoslovje, veroznanstvo in lepe umetnije. Plačevali so jih iz državnega zaklada; kmalo so si pridobili vse stanove; kedar so govorili, so jim verovali vsi. V razglasu cesarja Kang-Hi, ki je jezuitom dovolil cerkve zidati, reče se: Državi so skazali veliko uslug. Nikdo jih ni tožil, da bi bili storili komu krivico, ali da bi bili napravili kak nered. Pisatelj pravi dalje: Jezuiti so izvrstno pomagali pri politiki in pri kupčiji z Evropo; bili so povsod na odličnem mestu in so pripravljali veliko ljudstvo, da zamenja svoje bogastvo z večernimi narodi. — Kitajski general je nezaupljiv do evropskih misijonarjev, ker se boji za neodvisnost Kitajske, a jezuite izvzema, niti jim ne pritakuje drugih namenov. — Tukaj moramo vendar reči, pagan je boljši, kakor kristijan! — Naj dostavimo iz zgodovine jezuitskih in sploh krščanskih misijonov še to-le: Misijonarji drugih redov so nastopili na Kitajskem, da so kar javno učili in krščansko vero oznanovali; a jezuiti so spoznali, da se s tem malo deseže, nastopili so pa na cesarskem dvoru kot dvorni zvezdoslovci, matematiki, vravnali so koledar; bratje laški so bili tudi spretni slikarji, in tako so se znali veljavo pridobiti v deželi. Imeli so potrpljenje s predsodki Kitajcev. Misijone na Kitajskem ob začetku preteklega stoletja je pokopalo, ker je Rim prepovedal častiti ranjke, kar je Kitajcem sveta navada. Še huje pa je misijone zadela odprava jezuitskega reda. V sedanjem stoletju misijoni počasi vstajajo.

Telegrami.

Dunaj, 8. jan. Razgovori o pogodbi med Avstrijo in Ogersko so že toliko dognane, da so se danes opoldne v seji skupnega ministerstva pričele razprave ob cesarjevem predsedništvu.

Pariz, 8. jan. Časniki sodijo laskavo o novem kabinetu, o katerem pravijo, da bode kabinet sprave.

Pariz, 8. jan. Courcy je sporočil, da je tolpa ustašev konec decembra napadla katoliški misijon v Ngheanskih gorah anamških in ga do celega razdjala. Francoski misijonar in blizo 500 kristjanov je bilo pomorjenih. Francoska posadka vdarila jo je za roparji, ktere je razpršila in jim je mnogo orožja in streliva pobrala.

Madrid, 8. jan. Včeraj je Algezirasu zbolelo 22 oseb za kolero, 11 pa umrlo.

Umrli so:

5. jan. Marijana Tertnik, krojačeva žena, 39 let, Frančiškanske ulice št. 16, jetika. — Ludmila Binter, zlatarjeva vdova, 69 let, Krakovski nasip št. 10, otrpnjenje pljuč.

6. jan. Štefan Mislovič, hlapec, 70 let, Kravja dolina št. 11, oslabiljenje.

V bolnišnici:

5. jan. Jožef Kladnik, delavec, 29 let, jetika. — Urša Rus, gostija, 77 let, srčna hiba. — Mihael Gorišek, gostač 67 let, vsled raka.

6. jan. Janez Boben, delavec, 22 let, jetika.

Tuji.

6. januarija.

Pri **Matiču**: Wolf, Hostnik in Behofschitz, trgovci, z Dunaja. — Andrej Bavec, kavarnar, iz Ljubljane.

Pri **Slonu**: Baron Schwegel, deželni poslanec, z Bleda. — Henrik Breuer in Jelačić, trg. pot., z Dunaja. — Emil Colloredo, posestnik, iz Cormina.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Buchacher, c. k. orožnik, iz Pulja. — Alojzija Sarnitz, zasebnica, iz Pulja. — Terezija Kalsdorf, zasebnica, iz Celja.

Pri **Avstrijskem caru**: Anton Bonče, rud. delavec, iz Železnikov. — Alojzij Sandrini, agent, iz Pontafija.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. januarija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 85 kr
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 05 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 15 "
Akcije avstr.-ogerske banke	873 " — "
Kreditne akcije	296 " 80 "
London	126 " 75 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 03 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	62 " 15 "

Od 7. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	100 gl. 90 kr.
" papirna renta 5%	92 " 70 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 103 " 50 "
" Länderbanks	105 " 60 "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	628 " — "
" državne železnice	267 " 75 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	196 " 60 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 " — "
4% " " " 1860	500 " 139 " 50 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 170 " — "
" " " 1864	50 " 168 " — "
Kreditne srečke	100 " 178 " 25 "
Ljubljanske srečke	20 " — " — "
Rudolfove srečke	10 " 19 " 40 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 " 70 "
Ferdinandove sev.	105 " 80 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 92 kr. — Rž 6 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 62 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 60 kr. — Turšica 5 gld. 44 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Čudež obrtnije!!

so najnovejše izvrstno urejene

(5)

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, izdolben, kazališče prekrasno in napojeno s c. kr. priv. svetilom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za dobro svitlobo sem porok, na kar se pisмено zavežem. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz sam sem izumil te ure in jih zaradi tega tako poceni prodajam, ker jih imam še več sto v zalogi pa — denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko veljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(11)

V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.

Spisal

J. FLIS,

špiritual v knezo-škof. duhovenskem semenišči.

Vsa knjiga obsega 33 pól v četvorki in velja 6 gld. 50 kr.